

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే అష్టాదశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే అష్టాదశోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

యో వై ద్రోణ్యస్త్రవిప్లుష్టో న మాతురుదరే మృతః ।

అనుగ్రహాద్ భగవతః కృష్ణస్యాద్భుతకర్మణః ॥ 1 ॥

బ్రహ్మకోపోత్థితాద్ యస్తు తక్షకాత్ప్రాణవిప్లవాత్ ।

న సమ్ముమోహోరుభయాద్ భగవత్యర్పితాశయః ॥ 2 ॥

ఉత్సృజ్య సర్వతః సంగం విజ్ఞాతాజితసంస్థితిః ।

వైయాసకేర్జహౌ శిష్యో గంగాయాం స్వం కలేవరం ॥ 3 ॥

నోత్తమశ్లోకవార్తానాం జుషతాం తత్కథామృతం ।

స్యాత్సంభ్రమోఽంతకాలేఽపి స్మరతాం తత్పదాంబుజం ॥ 4 ॥

తావత్కలిర్న ప్రభవేత్ ప్రవిష్టోఽపీహ సర్వతః ।

యావదీశో మహానుర్యామాభిమన్యవ ఏకరాట్ ॥ 5 ॥

యస్మిన్నహని యర్హ్యేవ భగవానుత్సర్జ గాం ।

తద్దైవేహానువృత్తోఽసావధర్మప్రభవః కలిః ॥ 6 ॥

నానుద్వేష్టి కలిం సమ్రాట్ సారంగ ఇవ సారభుక్ ।

కుశలాన్యాశు సిద్ధ్యంతి నేతరాణి కృతాని యత్ ॥ 7 ॥

కిం ను బాలేషు శూరేణ కలినా ధీరభీరుణా |
అప్రమత్తః ప్రమత్తేషు యో వృకో నృషు వర్తతే || 8 ||

ఉపవర్జితమేతద్ వః పుణ్యం పారీక్షితం మయా |
వాసుదేవకథోపేతమాఖ్యానం యదప్యచ్ఛత || 9 ||

యా యాః కథా భగవతః కథనీయోరుకర్మణః |
గుణకర్మాశ్రయాః పుంభిః సంసేవ్యాస్తా బుభూషుభిః || 10 ||

ఋషయః ఊచుః
సూత జీవ సమాః సౌమ్య శాశ్వతీర్విశదం యశః |
యస్త్యం శంససి కృష్ణస్య మర్త్యానామమృతం హి నః || 11 ||

కర్మణ్యస్మిన్ననాశ్వాసే ధూమధూమ్రాత్మనాం భవాన్ |
ఆపాయయతి గోవిందపాదపద్మాసవం మధు || 12 ||

తులయామ లవేనాపి న స్వర్గం నాపునర్భవం |
భగవత్సంగిసంగస్య మర్త్యానాం కిముతాశిషః || 13 ||

కో నామ తృప్యేద్ రసవిత్కథాయాం
మహత్తమైకాంతపరాయణస్య |
నాంతం గుణానామగుణస్య జగ్ము -
ర్యోగేశ్వరా యే భవపాద్యముఖ్యాః || 14 ||

తన్నో భవాన్ వై భగవత్ప్రధానో
మహత్తమైకాంతపరాయణస్య |
హరేరుదారం చరితం విశుద్ధం
శుశ్రూషతాం నో వితనోతు విద్వాన్ || 15 ||

స వై మహాభాగవతః పరీక్షిద్
యేనాపవర్గాఖ్యమదభ్రబుద్ధిః |

జ్ఞానేన వైయాసకిశబ్ధితేన

భేజే ఖగేంద్రధ్వజపాదమూలం || 16 ||

తన్నః పరం పుణ్యమసంవృతార్థ -

మాఖ్యానమత్యద్భుతయోగనిష్ఠం |

ఆఖ్యాహ్యనంతాచరితోపపన్నం

పారీక్షితం భాగవతాభిరామం || 17 ||

సూత ఉవాచ

అహో వయం జన్మభృతోఽద్య హాస్మ

వృద్ధానువృత్త్యాపి విలోమజాతాః |

దౌష్కుల్యమాధిం విధునోతి శీఘ్రం

మహత్తమానామభిధానయోగః || 18 ||

కుతః పునర్గృణతో నామ తస్య

మహత్తమైకాంతపరాయణస్య |

యోఽనంతశక్తిర్భగవాననంతో

మహద్గుణత్వాద్ యమనంతమాహుః || 19 ||

ఏతావతాలం నను సూచితేన

గుణైరసామ్యానతిశాయనస్య |

హిత్యేతరాన్ ప్రార్థయతో విభూతి -

ర్యస్యాంఘ్రిరేణుం జుషతేనభీష్టోః || 20 ||

అథాపి యత్పాదనఖావసృష్టం

జగద్విరించోపహృతార్హణాంభః |

సేశం పునాత్యన్యతమో ముకుందాత్

కో నామ లోకే భగవత్పదార్థః || 21 ||

యత్రానురక్తాః సహస్రైవ ధీరా
 వ్యపోహ్య దేహాదిషు సంగమూఢం ।
 వ్రజంతి తత్పారమహంస్యమంత్యం
 యస్మిన్నహింసోపశమః స్వధర్మః ॥ 22 ॥

అహం హి పృష్టోఽర్యమణో భవద్భి -
 రాచక్ష ఆత్మావగమోఽత్ర యావాన్ ।
 నభః పతంత్యాత్మసమం పతత్త్రిణ -
 స్తథా సమం విష్ణుగతిం విపశ్చితః ॥ 23 ॥

ఏకదా ధనురుద్యమ్య విచరన్ మృగయాం వనే ।
 మృగాననుగతః శ్రాంతః క్షుధితస్తృషితో భృశం ॥ 24 ॥

జలాశయమచక్షాణః ప్రవివేశ తమాశ్రమం ।
 దదర్శ మునిమాసీనం శాంతం మీలితలోచనం ॥ 25 ॥

ప్రతిరుద్ధేంద్రియప్రాణమనోబుద్ధిముపారతం ।
 స్థానత్రయాత్పరం ప్రాప్తం బ్రహ్మభూతమవిక్రియం ॥ 26 ॥

విప్రకీర్ణజటాచ్ఛన్నం రౌరవేణాజినేన చ ।
 విశుష్యత్తాలురుదకం తథాభూతమయాచత ॥ 27 ॥

అలబ్ధతృణభూమ్యాదిరసంప్రాప్తార్హ్యసూన్యతః ।
 అవజ్ఞాతమివాత్మానం మన్యమానశ్చుకోప హ ॥ 28 ॥

అభూతపూర్వః సహసా క్షుత్తృఙ్భ్యామర్దితాత్మనః ।
 బ్రాహ్మణం ప్రత్యభూద్ బ్రహ్మన్ మత్సరో మన్యురేవ చ ॥ 29 ॥

స తు బ్రహ్మఋషేరంసే గతాసుమురగం రుషా ।
 వినిర్గచ్ఛంధనుష్కోట్యా నిధాయ పురమాగమత్ ॥ 30 ॥

ఏష కిం నిభృతాశేషకరణో మీలితేక్షణః |
మృషా సమాధిరాహోస్విత్కిం ను స్యాత్క్షత్రబంధుభిః || 31 ||

తస్య పుత్రోఽతితేజస్వీ విహరన్ బాలకోఽర్భుకైః |
రాజ్ఞాఘం ప్రాపితం తాతం శ్రుత్వా తత్రేదమబ్రవీత్ || 32 ||

అహో అధర్మః పాలానాం పీష్నాం బలిభుజామివ |
స్వామిన్యఘం యద్ దాసానాం ద్వారపానాం శునామివ || 33 ||

బ్రాహ్మణైః క్షత్రబంధుర్హి ద్వారపాలో నిరూపితః |
స కథం తద్ధృహే ద్వాఃస్థః సభాండం భోక్తుమర్హతి || 34 ||

కృష్ణే గతే భగవతి శాస్త్ర్యుత్పథగామినాం |
తద్భిన్నసేతూనద్యాహం శాస్మి పశ్యత మే బలం || 35 ||

ఇత్యుక్త్వా రోషతామ్రాక్షో వయస్యాన్మృషిబాలకః |
కౌశిక్యాప ఉపస్పృశ్య వాగ్వజ్రం విససర్జ హ || 36 ||

ఇతి లంఘితమర్యాదం తక్షకః సప్తమేఽహని |
దంక్ష్యతి స్మ కులాంగారం చోదితో మే తతద్రుహం || 37 ||

తతోఽభ్యేత్యాశ్రమం బాలో గలే సర్పకలేవరం |
పితరం వీక్ష్య దుఃఖార్తో ముక్తకంతో రురోద హ || 38 ||

స వా ఆంగిరసో బ్రహ్మన్ శ్రుత్వా సుతవిలాపనం |
ఉన్మీల్య శనకైర్నేత్రే దృష్ట్వా స్వాంసే మృతోరగం || 39 ||

విసృజ్య పుత్రం పప్రచ్ఛ వత్స కస్మాద్ధి రోదిషి |
కేన వా తే అపకృతమిత్యుక్తః స న్యవేదయత్ || 40 ||

నిశమ్య శప్తమతదర్థం నరేంద్రం
స బ్రాహ్మణో నాత్మజమభ్యనందత్ |

అహో బతాంహో మహదజ్ఞ తే కృత -
మల్ప్రియసి ద్రోహ ఉరుర్దమో ధృతః || 41 ||

న వై నృభిర్నరదేవం పరాఖ్యం
సమ్మాతుమర్హస్యవిపక్వబుద్ధే |
యత్తేజసా దుర్విషహేణ గుప్తా
విందంతి భద్రాణ్యకుతోభయాః ప్రజాః || 42 ||

అలక్ష్యమాణే నరదేవనామ్ని
రథాంగపాణావయమంగ లోకః |
తదా హి చౌరప్రచురో వినంక్ష్య -
త్యరక్ష్యమాణోఽవివరూఢవత్ క్షణాత్ || 43 ||

తదద్య నః పాపముపైత్యనన్వయం
యన్నష్టనాథస్య వసోర్విలుంపకాత్ |
పరస్పరం ఘ్నంతి శపంతి వృంజతే
పశూన్ స్త్రియోఽర్థాన్ పురుదస్యవో జనాః || 44 ||

తదాఽఽర్యధర్మశ్చ విలీయతే నృణాం
వర్ణాశ్రమాచారయుతస్తయీమయః |
తతోఽర్థకామాభినివేశితాత్మనాం
శునాం కపీనామివ వర్ణసంకరః || 45 ||

ధర్మపాలో నరపతిః స తు సమ్రాట్ బృహచ్చ్రవాః |
సాక్షాన్మహాభాగవతో రాజర్షిర్హయమేధయాట్ |
క్షుత్ప్రట్కృమయుతో దీనో నైవాస్మచ్ఛాపమర్హతి || 46 ||

అపాపేషు స్వభృత్యేషు బాలేనాపక్వబుద్ధినా |
పాపం కృతం తద్భగవాన్ సర్వాత్మా క్షంతుమర్హతి || 47 ||

తిరస్కృతా విప్రలభాః శప్తాః క్షిప్తా హతా అపి |
నాస్య తత్ ప్రతికుర్వంతి తద్భక్తాః ప్రభవోఽపి హి || 48 ||

ఇతి పుత్రకృతాఘేన సోఽనుతప్తో మహామునిః |
స్వయం విప్రకృతో రాజ్ఞా నైవాఘం తదచింతయత్ || 49 ||

ప్రాయశః సాధవో లోకే పరైర్ద్వంద్వేషు యోజితాః |
న వ్యథంతి న హృష్యంతి యత ఆత్మాఽగుణాశ్రయః || 50 ||

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
ప్రథమస్కంధే విప్రశాపోపలంభనం నామ అష్టాదశోఽధ్యాయః ||